

**Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp, för
Förskollärarytbildning Utbildningsvetenskap
HT 2018
Fakulteten för lärarutbildning**

”Men är man liksom med där så kan leken bygga ofantligt bra broar till
andra kompisar utan att vi har samma verbala språk”

Leken som verktyg för att främja trygghet för nyanlända barn i förskolan

Sofie Hammerå och Anna Kördel

Författare

Sofie Hammerå och Anna Kördel

Titel

"Men är man liksom med där så kan leken bygga ofantligt bra broar till andra kompisar utan att vi har samma verbala språk"

- Leken som verktyg för att främja trygghet för nyanlända barn i förskolan

Engelsk titel

"But if you are there the play can build enormous bridges to other friends without having the same verbal language"

- Play as an instrument for promoting confidence for newly arrived children in preschool

Handledare

Ingmarie Bengtsson

Examinator

Eva Borgfeldt

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka hur förskollärarna på två mångkulturella förskolor arbetar för att skapa trygghet i leken hos nyanlända barn. För att få fram ett resultat så genomfördes en kvalitativ studie där fyra förskollärare intervjuades enskilt kring ämnet, vilket sedan transkriberades och analyserades grundligt för att få fram ett resultat. Studien utgick ifrån ett interkulturellt perspektiv då det perspektiv berör mångkulturella grupper där en handling sker bland individer med olika kulturella bakgrunder. Resultatet visade på att förskollärarna använder sig av olika metoder som närvarande pedagog, ta del av barnens hemkultur, tecken, bilder och rörelser för att främja trygghet hos nyanlända barn i leken. Förskollärarens inflytande i barns gruppkonstellationer beskrivs då det skapar trygghet hos barn även där. En närvarande förskollärare som bidrar till att barnen leker i en varierad mångfald skapar på så sätt en trygghet i en interkulturell miljö.

Ämnesord

Interkulturalitet, Kultur, Lek, Nyanlända barn, Trygghet

Förord

Under hela processen kring denna studie har vi varit lika delaktiga i undersökningsarbetet kring tidigare forskning och litteratur. Vi har tillsammans bearbetat och skrivit fram studiens innehåll.

Vi vill tacka alla förskollärare som har gjort denna studie möjlig genom att de har ställt upp och varit väldigt engagerade under intervjuerna. Vi vill även tacka vår handledare Ingmarie Bengtsson som bidragit till stöttning och inspiration under hela processen. Sist av allt vill vi tacka varandra för ett väldigt gott samarbete och en rolig tid tillsammans med många skratt.

Tack!

Kristianstad, hösten 2018

Anna Kördel och Sofie Hammerå

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	6
1.1. SYFTE.....	7
1.2. FRÅGESTÄLLNINGAR	7
2. LITTERATURBAKGRUND	7
2.1. LEK OCH LÄRANDE.....	7
2.1.1. <i>Trygghet</i>	8
2.2. NYANLÄNDA BARN.....	9
2.2.1. <i>Modersmål i förskolan</i>	10
2.3. PEDAGOGERS ARBETSSÄTT.....	11
3. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	12
3.1. INTERKULTURELLT PERSPEKTIV	12
3.1.1. <i>Förskolans interkulturella miljö</i>	12
3.1.2. <i>Interkulturell kommunikation</i>	13
4. METOD	14
4.1. VAL AV VETENSKAPLIG METOD.....	14
4.1.1. <i>Kvalitativa data</i>	14
4.1.2. <i>Semistrukturerade intervjuer</i>	15
4.2. URVAL OCH UNDERSÖKNINGSGRUPP	15
4.3. GENOMFÖRANDE.....	16
4.4. PILOTSTUDIE	17
4.5. BEARBETNING AV MATERIAL	17
4.6. RELIABILITET OCH VALIDITET	18
4.7. FORSKNINGSETISKA STÄLLNINGSTAGANDE.....	19
4.8. METODKRITIK	19
5. RESULTAT OCH ANALYS	20
5.1. TRYGGHET I BARNGRUPPEN	20
5.1.1. <i>Analys</i>	21
5.2. TRYGGHET GENOM KULTUR	22
5.2.1. <i>Analys</i>	23
5.3. KOMMUNIKATIVT REDSKAP	24
5.3.1. <i>Analys</i>	26
5.4. SAMMANFATTANDE RESULTAT.....	27
6. DISKUSSION	27
6.1. RESULTATDISKUSSION	28

6.2.	SLUTSATS.....	30
7.	REFERENSER.....	32
	BILAGA I - MISSIVBREV.....	36
	BILAGA II - INTERVJUFRÅGOR.....	37

1. Inledning

Utifrån tidigare verksamhetsförlagd utbildning är våra upplevelser att barn med en annan etnicitet än svenska har en tendens till att bli exkluderade från resterande barngrupp i den svenska förskolan. Detta i sig kan leda till ett problem för barnen att finna trygghet i förskolans verksamhet. Under de senaste årtiondena har det svenska samhället utvecklats till en kulturell mångfald (Lunneblad, 2006), och därför är detta ett aktuellt forskningsämne för oss framtida förskollärare. Vartenda barn i alla världsdelar har samma behov av trygghet och det lärande som leken bidrar till. Även läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) beskriver att den kulturella mångfalden ökar, och bidrar till empatiska förmågor hos barnen. Det är förskolans uppgift att varje barn får uppleva en trygghet, samt utmanas genom lek i dels hela barngruppen, men även individuellt. Lek som främjar trygghet för nyanlända är fortfarande ett ämne som det finns för lite forskning kring, men genom att låta barnen leka i förskolan så utvecklar de sitt lärande för språk och att interagera med samhället (Tang, 2010). Därav ser vi en anledning till att fördjupa oss ytterligare kring detta.

Lunneblad (2013) betonar att förskolan är den första trygghet som många nyanlända barn möter i Sverige, det är även den första platsen där de möter nya kontakter. Samma forskning betonar att förskolans pedagogik kring nyanlända fokuserar på barns språkutveckling. Under utbildningens gång har vi fått förståelse för barns språkutveckling och hur viktig den är för alla barn, även de som är födda i Sverige. Ellneby (2007) påpekar att en viktig del i den pedagogiska verksamheten är därför leken då språket utvecklas avsevärt i dessa situationer. Barns trygghet skapas genom att pedagogen tar tillvara på barnens hemkultur i leken för att på så sätt skapa en igenkänning och därmed en plats för alla. Pedagogernas delaktighet i leken kan ses som en tillgång och bidra till att barnen utvecklas och skapar sig ett interkulturellt förhållningssätt. Angeläget är att tänka på en integration mellan alla barn för att ingen ska särskiljas från gruppens olika konstellationer på grund av sin egen hemkultur (Löfdahl, 2014). Genom att intervjua verksamma förskollärare vill vi synliggöra hur förskollärarnas inflytande i leken påverkar tryggheten hos nyanlända barn.

1.1. Syfte

Syftet med vår studie är att studera hur förskollärarna på två mångkulturella förskolor använder sig av lek för att skapa trygghet för nyanlända barn i ett interkulturellt samhälle, där det verbala språket blir ett hinder.

1.2. Frågeställningar

- Vad använder förskollärarna för metoder för att inkludera nyanlända barn i leken?
- Vilket inflytande har förskollärarna i barnens gruppkonstellationer och hur bidrar det till att skapa trygghet?

2. Litteraturbakgrund

Vi kommer under denna rubrik redogöra för tryggheten kring *lek och lärande, pedagogens arbetssätt* i förskolan, hur den kulturella mångfalden har växt fram och hur pedagogerna skapar en delaktighet för *nyanlända barn* i förskolan. I denna studie så kommer det interkulturella perspektivet vara i fokus, vilket är ett perspektiv som berör en handling mellan individer i samhället. Individen är i detta perspektiv i samspel tillsammans med andra individer och skapar erfarenheter kring varandras kulturer genom handlingar. Till skillnad från det interkulturella perspektivet innebär det mångkulturella perspektivet ett tillstånd där flera individer med olika kulturer befinner sig på samma plats men ej interagerar med varandra (Lunneblad, 2006). Det mångkulturella perspektivet kommer därför enbart beröras i studien medan det interkulturella perspektivet är i fokus. Vi anser att det ändå är essentiellt att förklara dessa begrepp för att kunna skilja på dem. Författarna i litteraturen använder sig av förskollärare, barnskötare och lärare, därför väljer vi att använda befattningen pedagog som samlingsord under litteraturbakgrunden. I studiens intervjuer är det förskollärare som deltagit till resultatet.

2.1. Lek och lärande

I denna studie berörs begreppen lek och lärande. Fokus ligger på hur pedagogen använder leken som verktyg för att främja trygghet och därför kommer vi fokusera på de bitar som rör pedagogens inflytande i forskning kring lek och lärande. Tullgren (2004) diskuterar begreppen lek och lärande i sin avhandling, som handlar om hur pedagogen tar sig in i barns lekar och hur pedagogen använder sin makt för att styra leken mot ett lärande. I

förskolan läggs mycket tid på lek. En effekt som leken har är att barnet skapar en förståelse kring sin omvärld och sig själv. Genom att vara en närvarande pedagog kan lärandet i leken synliggöras för barnen. I resultatet visar Tullgren på fördelarna med när pedagogen tar sig in i barns lekar, de får möjlighet att observera barnen samtidigt som barns föreställningsvärldar och uttryck synliggörs. En närvarande pedagog kan arbeta med inkludering i leken, vilket innebär att pedagogen är med i leken och ändrar så att innehållet passar mångfalden i förskolan. Det är ett essentiellt tillfälle att skapa sig förståelse för en individ.

Enligt Tullgren (2004) kan barn i leken behärska sådant de inte klarar av utanför, exempelvis ökar den sociala kompetensen och barnet kan formulera sig på en högre nivå. Detta bidrar till ett angeläget tillfälle för pedagogen att ställa frågor om barnets omvärld. När pedagogen nyttjar leken för att få information om barnets livsvärld kallas det för den pastoraliska makten. Genom dessa tillfällen kan pedagogen få reda på hur leken kan planeras för att fler ska kunna vara delaktiga och ha ett inflytande. Ladberg (2003) lägger vikt vid att se till barnens intresse vid planering av lek för att främja det svenska språket, leken fungerar därmed som en drivkraft för att lära sig nya svenska begrepp. Ett exempel är hur en pojke lärde sig svenska begrepp i redskapsbana som han var intresserad av, begrepp som under, över, genom fanns med i leken och därmed blev dessa begrepp en självklarhet. Även Skolverket (2016) betonar lekens betydelse för lärandet och hur pedagogen ska vara medveten kring lekens effekter och hur den utvecklar fantasi, inlevelse, kommunikation, symboliskt tänkande och förmågan kring problemlösning. Barnet får även möjlighet att bearbeta upplevelser och uttrycka sig kring dessa. UNICEF (Sverige) tar också upp barns rätt till lek, vilket ger pedagogen ett angeläget ansvar att få med varje barn i leken.

2.1.1. Trygghet

Knutsdotter Olofsson (2009) belyser kommunikation och hur betydelsefull den är för att finna trygghet i leken, bland annat kan de barn som inte förstår kommunikationen och leksignalerna, tyckas förstöra leken. Även kravlös lek är en förutsättning för vissa barn att bli trygga i leken. Forskning visar på att ett barn som inte finner trygghet i en lek, leker vid sidan av.

Lunneblad (2006) tar upp metoder i sin avhandling för att finna trygghet för alla barn i en mångkulturell barngrupp. En metod innebär att pedagogen använder sig av barnens hemkulturer vilket leder till att barnen får en breddad kunskap kring varandras kulturer.

De ser varje barns hemkultur som lika unik och barnen får utveckla sin identitet och bli trygg i den. När pedagogen brister i att se till barns hemkultur och endast ser till den svenska kulturen så riskerar de nyanlända barnen att hamna i en identitetskonflikt. Barnet känner av att ens egen hemkultur inte värdesätts på samma nivå som den svenska kulturen och lever därför i en värld i förskolan och en annan i hemmet. Barnet visar på osäkerhet och identitetsutvecklingen påverkas negativt. Även Wångersjö (2007) beskriver vikten av att se till alla barns hemkulturer för att främja trygghet hos barn. Pedagogen ser därmed inte de nyanlända barnen som tomma blad, utan barn berikade med erfarenheter kring sin egen hemkultur. Enligt Skolverket (2016) ska varje barn få känna trygghet i sin egen identitet och få lov att utveckla den, de ska även bli medvetna om och utveckla respekt för sina kamraters kulturer.

2.2. Nyanlända barn

Ett centralt begrepp som genomsyrar uppsatsen är nyanlända barn och detta begrepp har olika definitioner. Lunneblad (2013) hänvisar sin definition till en myndighet vars namn var "integrationsverket", en myndighet som ej längre finns. Integrationsverket definierade nyanlända som något en person räknas som de första två åren efter personen blivit folkbokförd i Sverige, och som är född utomlands. Vad det gäller nyanlända barn som ännu inte börjat skolan är det förskolans personal som har ett särskilt ansvar för vilka insatser som behövs för barnet. Lahdenperä (2016) definierar begreppet nyanlända barn som ett barn som börjat sin utbildning i Sverige och är född utomlands. Begreppet nyanlända går barnet under upp till fyra år efter påbörjad utbildning utifrån myndigheterna SKL (Sveriges kommuner och landsting) och departementsserien, vilket är en skrift från regeringskansliet. Skollagen (SFS 2010:800) ger sin definition på nyanlända barn på samma sätt som SKL och departementsserien, men tydliggör det med att barnet räknas som nyanländ från första skoldagen. Däremot ger skollagen ingen definition om nyanlända förskolebarn. Enligt Wångersjö (2017) är det upp till pedagogerna att se till vad barnet har för behov och vilka insatser som behöver göras kring det nyanlända barnet.

Utifrån denna information kring definitioner av nyanlända barn väljer vi som utför denna studie att gå efter skollagens definition av nyanlända barn, med tanke på att vår framtid som förskollärare lyder under skollagen.

2.2.1. Modersmål i förskolan

Enligt Lunneblad (2013) prioriteras inte modersmål på samma nivå idag som på 1970-talet, en radikal förändring har skett, ändå beskrivs modersmålet som betydelsefullt för nyanlända barn. Lunneblad anser att lärarstudenterna som han träffat i sina studier har fått för lite utbildning kring undervisning i mångkulturella barngrupper. Studenterna undervisar i ett homokulturellt förhållningssätt, som om alla barn har samma hemkultur med sig. Wångersjö (2017) som är med i ett projekt vid namn, Barnets bästa, trycker på hur angeläget det är för barnet att få tillgång till sitt modersmål för att språkutvecklingen ska bli optimal. När barnet får använda sitt modersmål bidrar det också till en trygghet för barnet i början när allt annat är nytt. Under en period trodde man att två språk skulle försvåra språkutvecklingen för barnet, detta visar dock forskning på att det inte stämmer.

Det är vanligt att vårdnadshavare till det nyanlända barnet har en negativ inställning till att barnet pratar sitt modersmål i förskolan, det är därför i detta skede angeläget att belysa vikten av att låta modersmålet finnas kvar samtidigt som barnet lär sig svenska. Även Slotte och Maury (2017) trycker på hur angeläget det är att låta barnen få använda sitt modersmål i förskolan, genom att låta barnen bidra med begrepp på sitt modersmål i förskolan växer barnets självkänsla. Pedagogerna kan ta tillvara på begrepp på barnens modersmål och använda dessa i verksamheten, detta bidrar till ett språkinriktat förhållningssätt där alla barns språk tas tillvara på i gruppen. Barnen blir nyfikna på varandras språk och barnen blir därmed experterna på sitt modersmål och barnets språkliga identitet utvecklas. Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) har som mål att varje barn som ej har svenska som modersmål ska få utveckla både sitt modersmål och det svenska språket. Ellneby (2007) förklarar att om barnet får utveckla sitt modersmål samtidigt som det svenska språket så utvecklas därmed barnets ordförråd. Hon lyfter teckenspråk och rörelse som angelägna uttryck för att nå fram till de nyanlända barnen. Teckenspråk och rörelse bildar en länk mellan modersmålet och det svenska språket. Även Ladberg (2003) lägger vikten på kommunikation genom teckenspråk, eftersom det är enklare att läsa av kroppsspråket än att lära sig nya ord verbalt. Genom att ta del av teckenspråket i undervisningen får barnet kunskap genom flera språk och kan då lättare ta till sig informationen och få en djupare förståelse.

2.3. Pedagogers arbetssätt

Lunneblad (2013) beskriver i en artikel hur pedagogerna på två förskolor där hans studie äger rum arbetar för att erbjuda de nyanlända barnen och deras familjer en öppen verksamhet där de får ta del av den svenska kulturen. På en av förskolorna så samtalar två pedagoger kring missförstånd som sker då kommunikationen brister mellan pedagogerna och de nyanländas familjer. De beskriver hur pedagogerna ofta ansvarar för dessa missförstånd då de är otydliga i sin kommunikation och ser inte alltid till de kulturella skillnaderna som råder. På den andra förskolan som studien utgår från så arbetar pedagogerna med en stor flexibilitet och anpassar sig efter barnen och deras familjer när de strukturerar upp förskolans verksamhet. Frukostmåltiden på denna förskolan sker i omgångar efter när barnen ankommer den dagen, detta då pedagogerna väljer att se till det oförutsedda som kan ske under morgonrutinerna hemma hos familjerna. Pedagogerna ser mer till betydelsen av att få i sig frukost för att kunna vara delaktig under hela dagen i förskolan, än till specifika tider.

Zetterqvist Nelson och Hagström (2016) lyfter i en rapport, hur pedagogerna vill kompensera med den svenska kulturen för att det är något som vårdnadshavarna till de nyanlända barnen saknar kunskap kring. Det framgår även hur pedagogerna vill belysa den svenska barndomen för dessa nyanlända familjer snarare än att ta del av deras hemkultur. I denna rapport blir det tydligt hur pedagogerna brister i sin kompetens gentemot läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016), vars mål är att vartenda barn ska känna delaktighet till sin egen kultur, men även få en förståelse för andra kulturer och på så sätt skapas en mångfald i barngruppen.

I en tidskriftsartikel skriven av Tang (2010) beskrivs det hur samhället har en allt större mångfald med olika etniciteter idag jämfört med på 1960-talet. Artikeln lyfter även en studie som genomförs med två nyanlända barn på en förskola och hur de interagerar med personal och andra barn i verksamheten. Det framgår hur pedagogerna till en början väljer att prata med ett av barnen i studien på dennes modersmål, för att ge barnet en känsla av samhörighet och trygghet. Tang betonar även att det krävs en stor kompetens hos pedagogerna för att arbeta i en mångkulturell grupp och veta vilka verktyg som kan tänkas behövas för att skapa trygghet och gemenskap i gruppen.

3. Teoretiska utgångspunkter

Under denna rubrik kommer det teoretiska perspektiv som vi valt att utgå från inom denna studie att presenteras. Det *interkulturella perspektivet* i denna studie berör mångkulturella barngrupper där nyanlända barn finns och där det även sker en handling. Perspektivet lyfter vissa centrala begrepp, såsom *förskolans interkulturella miljö* och *interkulturell kommunikation*, dessa kommer bearbetas i analysen av resultatet.

3.1. Interkulturellt perspektiv

Lahdenperä (2004b) beskriver hur det interkulturella begreppet är berättigat att användas i samtliga av Sveriges skolformer efter ett riksdagsbeslut som togs år 1985 då mångkulturen ökat i samhället. Det är ett förhållningssätt som ska användas för att skapa en förståelse och visa hänsyn inför andras kulturer och bakgrunder. På så sätt utvecklas en integration mellan skolformerna och det mångkulturella samhället som skapats. Lahdenperä nämner sin syn kring interkulturell pedagogik som ett generellt begrepp som berör lärande, undervisning och utveckling inom det interkulturella. Även Lorentz och Bergstedt (2016) beskriver hur interkulturalitet innefattar skillnader och likheter inom kulturella möten i den pedagogiska undervisningen, samt hur viktigt det är att pedagogerna i skolformerna berör interkulturalitet i sitt ledarskap och i sin undervisning.

I en interkulturell pedagogik sker en interaktion mellan olika världsliga kulturella möten i ett samhälle som är under ständig förändring (Lahdenperä, 2004b). Även Lunneblad (2006) beskriver begreppet interkulturell som en handling och en rörelse där något sker, snarare än ett tillstånd som samhället befinner sig i. Individerna tar del av varandras olikheter och ser dessa olikheter som en tillgång. Dessa olikheter sätts sedan ihop och skapar ny mening. Detta skiljer sig från ett mångkulturellt perspektiv som handlar om att de individer som lever i minoritet ska anpassa sig efter de individer som lever i majoritet vad det gäller till exempel kultur (Lahdenperä, 2018).

3.1.1. Förskolans interkulturella miljö

Ett interkulturellt förhållningssätt i förskolan ställer krav på hur alla pedagoger förhåller sig till varandra, då inter i interkulturell står för handlingen som sker mellan individerna. Tankar som "de andra" försvinner och upptäckter som att en person kan vara lika mycket lik en själv, som den kan vara olik uppkommer. Detta bidrar till en större förståelse kring att individen kan passa in i olika gruppkonstellationer (Lorentz & Bergstedt, 2016).

Lahdenperä (2004b) diskuterar och lyfter olikheter som positivt, då barn får urskilja olika negativa kategorier som bland annat rasism och fördomar i sin vardag, genom filmer och annat. Denna urskiljning hjälper till och dämpar en vanlig syn på alla nyanlända som en enskild kategori, då barnen får möjligheter att se hur unik varenda människa är och att varje individ bär på en egen kultur.

Enligt Lahdenperä (2004a) är kunskap kring barnets förförståelse av ett ämne väsentligt i förskolans undervisning för att pedagogen ska kunna utgå från barnet. Detta är en angelägen del för pedagogen för att lära känna barnet och dess bakgrund, men även lära känna barnets vårdnadshavare. En kontakt med barnets vårdnadshavare bidrar till att barnets värld i skolan och barnets hemkultur kan vävas samman och skapa en trygghet för barnet. Samtidigt som kontakten mellan pedagog och vårdnadshavare knyts kan en förståelse skapas för verksamheten hos vårdnadshavarna i en interkulturell miljö.

3.1.2. Interkulturell kommunikation

Ett centralt begrepp i denna studie är interkulturell kommunikation, och för att det ska bli en interkulturell kommunikation krävs det att det inte är en envägs kommunikation. Alla parter behöver se denna kommunikation som en fördel för att lära sig av varandras kulturer och för att den ska ses som en interkulturell kommunikation. I kommunikation med olika individer sker nämligen en identitetsutveckling hos barnet, barnet skapar en länk till olika kulturer och skapar därmed en förståelse för dessa. Det är lika angeläget för barnet med svenska som modersmål, som för det nyanlända barnet att kommunicera med varandra, men även för pedagogen. Pedagogen lär sig vad barnen har för uttryck och erfarenheter hemma och kan använda det i förskolans undervisning, en undervisning där vartenda barn har samma värde i kommunikationen (Borgström, 2004).

Enligt Lorentz (2016) så krävs det kunskap kring interkulturell kommunikation och inte enbart språklig kompetens för att kunna kommunicera med människor från olika kulturer runt om i världen. Som pedagog i förskolan så har kommunikation och förståelse en betydelsefull del i ens arbete och framförallt i mötet med den kulturella mångfald som finns i verksamheten. Den interkulturella kommunikationen bidrar till en förståelse kring varandras värderingar och upplevelser samt en uppfattning kring individens olika bakgrunder och kulturer. Även Touraine (2003) beskriver i sitt verk hur betydelsefull en god interkulturell kommunikation är och synen kring hur människor med olika kulturella bakgrunder kan uppfatta ett och samma dokument på olika sätt.

4. Metod

I detta avsnitt presenterar vi *val av vetenskaplig metod* som genomsyrar denna studie, vilket är *kvalitativa data* och *semistrukturerade intervjuer*. Även *reliabilitet* och *validitet*, *forskningsetiska ställningstagande*, *urval och undersökningsgrupp*, *genomförande*, *vår pilotstudie* samt *bearbetning av material* och *metodkritik* beskrivs nedan.

4.1. Val av vetenskaplig metod

I denna studie kommer vi bearbeta materialet utifrån kvalitativa data och metoden i studien vi väljer att arbeta med är semistrukturerad intervju av verksamma förskollärare i förskolemiljön. I denna studie är den semistrukturerade intervjun lämplig då de intervjuade har ett inflytande i hur samtalet kommer att te sig och de får en möjlighet att utveckla svaren utifrån sina egna åsikter (Denscombe, 2016). Svårigheten med intervjuer kan vara att den intervjuade överdriver sin professionalitet i sin yrkesroll, för att beskriva de teoretiska kunskaperna och styrdokumenterna som de vill uppnå i sitt arbetssätt (Löfdahl, Hjalmarsson & Franzén, 2014).

Öppen observation är en annan lämplig metod i en kvalitativ studie, för om förskollärarna är medvetna om att en observation äger rum så har de möjlighet att delge sina perspektiv och metoder kring studiens ämne (Holme & Solvang, 1997). Denna metod övervägdes till en början i studien, men då den kräver en stor tillit och förtroende från förskollärare och barn, vilket byggs upp under en längre tid, så valde vi att enbart lägga tid på semistrukturerade intervjuer istället.

Studiens metod är lämpligt att använda för att få svar på uppsatsens frågeställningar och därmed få fördjupad förståelse kring att skapa trygghet för nyanlända barn. Metoden är passande för att vi vill ha en bred datainsamling med stor variation att utgå från, få förslag på olika arbetsmetoder att använda i förskolan och därmed skapa en trygghet bland de nyanlända barnen.

4.1.1. Kvalitativa data

Inom denna studie använder vi oss av kvalitativa data och förekommande forskningsmetoder inom detta begrepp är intervjuer, frågeformulär och observationer. Kvalitativa data utmärker sig med att forskaren är nära informanterna och är intresserad av informanternas perspektiv. Den nya informationen ger forskaren en djupare förståelse

om ämnet som sedan analyseras med tidigare forskning (Holme & Solvang, 1997). Till skillnad från kvantitativa data som utgår från siffror så använder en kvalitativa data sig av ord och det forskaren ser (Denscombe, 2016). Denna studie utgår från kvalitativa data eftersom vi vill höra hur förskollärarna beskriver sina olika arbetssätt, perspektiv och tolkningar av studiens frågeställningar.

4.1.2. Semistrukturerade intervjuer

Enligt Denscombe (2016) anses intervjuer vid första hand vara okomplicerat då det inte kräver någon större utrustning, men vid närmare inblick krävs en lyhördhet och noggrannhet kring förberedelser för att få till en fulländad intervju. Han beskriver att det finns en rad olika intervjuer, därav semistrukturerad intervju, vilket innebär att intervjuerna utgår från öppna frågor och informanten får en möjlighet att utveckla sina svar. Även Löfdahl, Hjalmarsson och Franzen (2014) lägger vikt vid svaren från en intervju då dessa leder till ett meningsskapande och en variation av pedagogers yrkesprofession i form av erfarenheter och tidigare kunskaper. De synliggör även pedagogers olika och skilda förhållningssätt som kan bidra till en förhöjd kompetens inom yrket. Vi anser av den anledningen att semistrukturerade intervjuer är en lämplig metod till denna studie, då vi vill ta del av förskollärarnas erfarenheter och upplevelser kring det valda ämnet med hjälp av denna metod.

4.2. Urval och undersökningsgrupp

Enligt Holme och Solvang (1997) är urvalet en betydelsefull del av studien då den avgör dess kvalitet och trovärdighet. De betonar att genom kvalitativa personliga intervjuer så skapas en större förståelse kring det ämnet som studeras då det bjuder in till en öppen dialog.

Val av förskolor till denna studie skedde genom ett aktivt val av oss, då vi ville intervjua pedagoger som arbetar på förskolor där en bred mångkulturalitet förekommer. Detta för att se till mångfalden kring pedagogers arbetssätt och hur de använder leken för att främja trygghet hos nyanlända barn. Missivbrevet mailades ut till förskolechefen på de två förskolorna som i sin tur frågade vilka som var intresserade av att delta i studien, informanterna anmälde därmed sitt intresse frivilligt. Samtliga av de intervjuade var utbildade förskollärare, vilket inte var ett urvalskriterium för studien, utan det var något som föll sig. Vi valde inte heller att fokusera på yrkeserfarenheter i denna studie, men då

detta varierade och informanterna hade mellan 9 månader till 36 års erfarenhet inom yrket, så är vi medvetna om att detta och yrkestiteln kan påverka studien resultat. Svaren på intervjufrågorna var varierande utifrån samtligas yrkeserfarenheter.

Förskolorna benämns som förskola A och förskola B, samt att de olika pedagogerna kommer få benämningen pedagog A1, A2, B1 och B2. Vi valde att intervjua två pedagoger på varje förskola för att få ta del av en större mångfald i metoder som används inom leken för att främja trygghet hos nyanlända barn.

4.3. Genomförande

Missivbrevet med information kring studiens syfte, datainsamlingsmetod och etiska överväganden mailades ut till de båda förskolorna. I detta missivbrev framgick det att intervjun spelades in med hjälp av en ljudupptagare. Vid tidsbokningen av intervjuerna skrev även informanterna under missivbrevet och gav då sitt samtycke till studien. Denna tidsbokning gjorde vi på förskolan personligen. Tid för intervjuerna bokades in i god tid så vi hade möjlighet att komma dit väl förberedda. Detta gjorde vi genom att först hålla i en pilotstudie med de frågor som formulerats utifrån studiens syfte, samt att vi tog del av tidigare forskning och litteratur kring ämnet.

Samtliga intervjuer började med att vi som intervjuade berättade för informanten varför vi valde att genomföra studien och våra tankar kring ämnet. Därefter beskrev vi betydelsen av interkulturell och mångkulturell för att tydliggöra syftet med dessa begrepp i våra intervjufrågor. Detta trycker Denscombe (2016) på då det bidrar till en god relation och trygghet där informanten och intervjuaren kan tala öppet om studiens syfte. Efter denna introduktion av intervjun startades ljudinspelaren för att skapa en dokumentation där inga ord försumrades.

Under intervjuerna var vi en intervjuare, en informant och en antecknare. Anledningen till att en av oss hade rollen som antecknare var för att anteckna den icke-verbala kommunikationen som vi sedan använde som stöd under resultat och analys. Samtliga av intervjuerna avslutades genom att vi ställde frågan om informanten hade något mer de ville lyfta till intervjun samt att vi tackade för deras medverkan, vilket Denscombe (2016) ser som en bra avslutning på en intervju. Vi höll till på två olika förskolor i en mellanstor stad och vi hade två intervjuer på varje förskola. På Förskola A hade vi intervjuerna inne i förskolans konferensrum och på Förskola B hade vi intervjuerna inne i ett mindre

arbetsrum. Samtliga intervjuer tog 25–35 minuter som sedan transkriberades ner till text på datorn.

4.4. Pilotstudie

För att synliggöra för oss själva att intervjufrågorna var tillräckligt tydliga och relevanta för vår studie, så genomförde vi en pilotintervju tillsammans med en pedagog i barnens ateljé på en förskola. Pedagogen har nio års erfarenhet kring att arbeta i förskolans verksamhet och att arbeta med en variation av mångkulturella barngrupper. Enligt Denscombe (2016) finns det en stor vikt i att testa den datainsamlingsmetod som ska användas i studien i förväg. På så sätt kan en försäkring om att den fungerar som planerat ske, alternativt det som fungerar mindre bra kan åtgärdas inför den huvudsakliga datainsamlingen till studien. Resultatet utav denna pilotintervju gav oss ett lugn inför kommande intervjuer till studien, då vi under transkriberingen av pilotintervjun fick bekräftat att intervjufrågorna var relevanta till vår studie. Frågorna öppnade även upp för vidare diskussion kring ämnet och informanten fick möjlighet att utveckla sina svar. Detta bidrog till att vi inte gjorde någon revidering av intervjufrågorna utan valde att fortsätta i samma spår.

4.5. Bearbetning av material

Efter att samtliga intervjuer genomförts så började vi transkribera dessa genom att lyssna på de ljudinspelade intervjuerna och skrev ner allt som sas i ett dokument på datorn. Vi valde under vår transkribering att ta med samtliga ord och ljud som förekom, även eh, alltså och liksom, då dessa ord kan bidra till att meningar får en annan innebörd och känsla, snarare än om orden inte tas med. Tholander och Cekaite (2015) beskriver att transkribering av material kan ske på olika sätt beroende på vilket syftet som ska uppnås. De menar även på att betydelselösa detaljer bör tas med i transkriberingen, då det kan ha en stor betydelse i studiens resultat kring vad som sagts under intervjun, men även på vilket sätt det sas.

Materialet i fråga kodades genom att bokstäverna A och B samt siffrorna 1 till 4 användes för att särskilja förskolorna och pedagogerna ifrån varandra. Enligt Denscombe (2016) sker tolkning av insamlade data i olika steg där en kodning är det första steget. Därefter ska koderna kategoriseras för att utifrån det identifiera teman och hitta samband i det insamlade datamaterialet. Materialet som transkriberades kodades till en början, för

att sedan analyseras och på så sätt hittades samband och mönster mellan de olika intervjuerna. Utifrån dessa samband utvecklades sedan slutsatser och teman av studiens insamlade material. De teman som växte fram var trygghet i barngruppen, trygghet genom kultur och kommunikativa redskap. Dessa teman växte fram efter att de intervjuade förskollärarna beskrev hur de arbetar för att främja trygghet hos nyanlända barn, samt vilka metoder de använder för att inkludera barnen i leken och det inflytande som de besitter för att skapa trygghet i barnens gruppkonstellationer.

Sorteringen av det insamlade materialet påbörjades genom att intervjuernas svar delades upp i olika högar för att skapa en förståelse kring vad informanterna delgivit oss kring studiens syfte och frågeställningar. I dessa högar fann vi sambanden som bildade de olika teman till studiens resultat. Härifrån kunde vi påbörja vår analys och diskussion kring det resultat som vi kommit fram till.

4.6. Reliabilitet och validitet

I en forskningsvetenskaplig studie finns två olika begrepp vid namn, reliabilitet och validitet, dessa begrepp mäter trovärdighet och giltighet i studien. Hög reliabilitet innebär att metoden för studien är tillförlitlig, och om studien omprövas skulle den kunna få liknande resultat vid mätningen, vid låg reliabilitet kan resultatet variera på studien. Hög validitet däremot innebär att forskaren undersöker det som är relevant för frågeställningen och att resultatet ger svar på frågeställningen, vid låg validitet behöver resultatet inte ge svar på studiens frågeställning. För att validiteten ska vara hög krävs det också en hög reliabilitet (Holme & Solvang, 1997).

Vi har varit närvarande och deltagit under samtliga intervjuer och samtidigt har material samlats in med hjälp av ljudupptagare vid intervjuerna. Vi har även antecknat så vi kan gå tillbaka i intervjuerna och se till den icke-verbala kommunikationen för att tolka resultatet. Denna noggrannhet har bidragit till en hög reliabilitet då studiens resultat skulle kunna bli detsamma vid en omprövning. I denna studie har vi skapat intervjufrågorna efter våra frågeställningar. Detta har bidragit till en hög validitet då vi har fått svar på frågeställningarna. Då intervjuerna har varit semistrukturerade har det skett en öppen dialog med relevanta följdfrågor kring frågeställningarna, dock är det svårt att få en hög validitet i en kvalitativ studie, då svaren på intervjufrågorna kan variera från gång till gång. Vi är medvetna om att studien inte ger en generaliserbarhet då vi gör vår egen tolkning av informanternas svar till studiens resultat.

4.7. Forskningsetiska ställningstagande

För att skapa en trygghet och en trovärdighet i forskningen så ställs det vissa krav på forskaren utifrån etiska ställningstaganden, och detta ska forskaren se över före intervjuerna påbörjas. Vi som forskare började med att dela ut missivbrev till informanterna där vi informerade dessa kring undersökningen, dess innebörd och vilka krav som ställdes på de som informanter. Det vill säga, vi utgick från informationskravet (Vetenskapsrådet, 2017). Då vi valde att intervjua enbart yrkesverksamma vuxna så behövde vi inte se till etiska ställningstaganden som gäller vid intervjuer av barn. Däremot hade samtyckeskravet en central del när det gällde förskollärarnas medverkan, då de själva fick avgöra om de ville bidra till studien och hur deras medverkan skulle se ut. Detta är även ett betydelsefullt etiskt ställningstagande att ha i beaktande enligt Vetenskapsrådet (2017).

Vår studie baseras på hur leken skapar en trygghet för nyanlända barn i förskolans verksamhet där det verbala språket kan anses vara ett hinder. Därav ansåg vi att det var av stor betydelse att vara tydlig med att personen i fråga fick behålla sin identitet för sig själv, utan att känna en rädsla för att andra skulle kunna identifiera informantens deltagande i undersökningen. Enligt Vetenskapsrådet (2017) är det av stor vikt i att utgå från konfidentialitetskravet, de vill säga att de uppgifter som framkommer av förskollärarna vid intervjuerna transkriberas så att ingen utomstående kan identifiera deltagarna. Även Back och Berterö (2015) framhåller vikten av att intervjuerna transkriberas efter vad som ordagrant har sagts, för att forskaren på så sätt ska kunna analysera och reflektera kring det som framkommit under intervjuerna och sedan med fördel använda sig av det i analysen av materialet. Uppgifterna får inte heller används till något annat än studien i fråga, vilket belyser nyttjandekravet. Konfidentialitetskravet och nyttjandekravet informerade vi också informanterna kring vid studiens första skede.

4.8. Metodkritik

När temat kring studien var bestämt och förskolechefen var kontaktad var vi snabba med att skicka ut missivbrevet och få dessa undertecknade för att kunna påbörja studien. I missivbrevet beskrevs det att studien skulle utgå från ett mångkulturellt perspektiv, vilket vi sedan ändrade till ett interkulturellt perspektiv, men då hade redan felaktig information gått ut till informanterna. Slutsatsen av detta ledde till en begreppsdefinition kring interkulturellt och mångkulturellt i början av samtliga intervjuer.

Samtliga intervjuer spelades in med hjälp av en ljudupptagare, vilket vi hade informerat informanterna om redan när missivbrevet skickades ut. Däremot upplevde vi att ljudupptagaren kunde hämma tryggheten hos förskolläraren till en början innan denne blev bekväm i situationen. Dock hade resultatet blivit annorlunda och mindre informativt om intervjuerna hade skett utan ljudupptagning, den hjälpte oss att få ut maximalt av intervjuerna.

5. Resultat och analys

Under denna del kommer studiens resultat presenteras och vi har valt att fokusera på följande teman, *trygghet i barngruppen*, *trygghet genom kultur* och *kommunikativa redskap*. Resultatet kopplas till studiens syfte och frågeställningar. En *analys* kring resultatet kommer presenteras under varje tema och kopplas till det teoretiska perspektivet och slutligen beskrivs ett sammanfattande resultat. Båda begreppen pedagog och förskollärare används i resultat och analys eftersom informanterna själva använder sig av båda begreppen.

5.1. Trygghet i barngruppen

Samtliga förskollärare på förskola A och B använder sig själva som ett redskap för att skapa trygghet hos de nyanlända barnen. De är överens om att tryggheten börjar i en liten grupp, men också att de värnar om barnens intressen och inflytande i förskolans verksamhet. B2 belyser hur trygghet byggs i en liten skala genom att förskolläraren hjälper till att skapa mindre grupper och på så sätt inkluderas samtliga barn i olika aktiviteter. Informanterna trycker även på att förskollärarna har ett ansvar att vara närvarande i leken för på så sätt skapa trygghet hos de nyanlända barnen.

Och sen i den fria leken, med en närvarande pedagog så kan vi styra väldigt mycket där också. Är det ett tvåspråkigt barn som inte kan så kan man säga, Kom!! Du, jag, hund, VOFF! å så får man vara hundar i familjen. Jag brukar säga de, att man börjar som hund och slutar som pappa som är direktör i leken, att det liksom är en liten resa där man gör.

[A1]

På detta sätt bidrar förskolläraren till att en trygghet skapas hos det nyanlända barnet. A2 och B1 menar på att när denna trygghet är skapad så kan förskolläraren sakta gå ur leken medan barnet förhoppningsvis leker kvar och blir trygg med resterande barngrupp. Detta är även något A1 betonar, att som en medveten pedagog kan man påverka hela dagen

genom strategier för att få med barn i leken. Planerade aktiviteter styr förskolläraren mycket över för att skapa nya relationer genom varierade gruppkonstellationer. Informanten beskriver även att barns delaktighet i leken ska ske frivilligt och att det är okej att stå bredvid som åskådare tills tryggheten uppstår och barnet själv vill vara delaktig. B2 betonar hur förskola B arbetar med gruppkonstellationer för att på så sätt uppmuntra barnen till att skapa trygghet hos sig själva. De arbetar även med att barnen ska skapa trygghet tillsammans med andra barn genom att gå in i en aktivitet för sin egen skull, trots att barnets bästa kompis vill göra något annat. Detta bidrar till att barnet växer i sig själv. A2 menar att det är först när barnen är trygga som de vågar vidga sina vyer i leken.

[...]dom vågar inte släppa utan dom är väldigt försiktiga, men sen när dom börjar bli trygga med oss, miljön och sina kamrater då då vågar dom släppa och då blir det en annan lek och ett annat samspel och dom vågar ta för sig och man öppnar sig, dom bju alltså dom bjuder in. [A2]

På förskola B trycker båda förskollärarna på att lär- och lekmiljön skapas utifrån barnen i gruppen. För att de ska känna trygghet i miljön så behöver barnen bli medvetna kring var material finns. Därför har förskollärarna på förskola B tillsammans med barnen uppstartsveckor som handlar om att skapa trygghet hos barnen. De sitter då på golvet och tänker ut hur de kan skapa lär- och lekmiljön tillsammans med och utifrån barngruppen.

[...]när vi gör en omändring i vår miljö så får barnen vara med, dom får hjälpa till och flytta på grejer, dom får hjälpa till och liksom ja visa att nej men vi tänker såhär eller vi tänker såhär och för att vi har ju märkt att vet barnen vad saker finns så vet dom liksom vad, då kan dom både visa dom som inte har varit med just vid omflyttningen och det det blir ju en trygghet i gruppen om dom vet vad dom ska göra och vet var dom ska ta vägen. [B1]

Detta visar på att samtliga förskolor lägger vikt vid att skapa en miljö för att främja de nyanlända barnens trygghet.

5.1.1. Analys

Det som framkommit i intervjufrågorna kring förskollärarnas metoder för att skapa trygghet för de nyanlända barnen i leken är att samtliga förskollärare anser att trygghet börjar i en liten grupp. Förskolläraren har själv ett ansvar att vara närvarande och gå in i leken tillsammans med de nyanlända barnen, och de bidrar till att en handling sker mellan individer med olika kulturella bakgrunder i leken där alla barns perspektiv räknas. Enligt

Lahdenperä (2018) arbetar dessa förskollärare i ett *interkulturellt perspektiv* då inget barns kulturella bakgrund behöver vara i en minoritet utan deras olikheter ses som en tillgång som skapar ny mening i förskolan. Om förskollärarna istället väljer att inte se till handlingen som sker mellan olika individer och deras olika perspektiv, leder det istället till ett mångkulturellt perspektiv där det räcker att individerna befinner sig i samma miljö. Enligt A2 och B2 är det betydelsefullt att vara närvarande som förskollärare i barnens gruppkonstellationer, för att främja trygghet hos barnet med flera individer än de närmsta vännerna på förskolan och detta i sin tur gör att barnet vågar vidga sina vyer i leken. A1 beskriver samtidigt angelägenheten för barnet att få stå och observera leken fram till att barnet själv vill vara delaktig. Genom att vara en närvarande förskollärare i barnens gruppkonstellationer kan förskolläraren bidra till en *interkulturell miljö*. Denna miljö belyser Lorentz och Bergstedt (2016) genom att beskriva hur förståelse skapas i olika gruppkonstellationer genom att individen kan samspela tillsammans med andra. Individen upptäcker att kamraterna kan vara lika mycket lik som olik en själv. Förskollärarens inflytande i gruppkonstellationerna kan i sin tur bidra till att barnet vågar leka med andra som inte är deras bästa vän, något som förskola B uppmuntrar barnen till.

Samtliga förskollärare i intervjuerna anser att förskolans miljö spelar in för att främja trygghet hos de nyanlända barnen. B1 väljer därför att skapa förskolans miljö tillsammans med barnen för att de ska känna sig trygga i miljön och veta var materialet finns. Samtidigt trycker A2 på att det är först när de nyanlända barnen är trygga i miljön som de vågar öppna sig för nya kamrater. Genom att skapa miljön tillsammans med barnen så får förskolläraren kunskap kring barnets förståelse om lärmiljön och dess kulturella bakgrunder, vilket Lahdenperä (2004a) anser vara en angelägen del för att lära känna barnet.

5.2. Trygghet genom kultur

På båda förskolorna använder förskollärarna sig av något de på förskola A kallar för mångkulturell familjekväll och på förskola B för kulturkväll. Tanken är att vårdnadshavarna till barnen ska ta med något att äta, någon sång eller något annat som är typiskt för deras hemland. Under dessa kvällar får även barnen en möjlighet att leka under mer avslappnade former, vilket i sin tur leder till trygghet i leken hos barnen. Förskola B bjuder även vårdnadshavare och barn på sådant som är typiskt svenskt under denna kväll.

Upplevelser och erfarenheter kring dessa kvällar skiljer sig från förskolorna som nedanstående två citat visar på.

Föräldrar ställer upp sina grejer som dom har med sig och så bjuder vi på kaffe och nått typiskt svenskt bakat då å dom går runt och minglar och föräldrarna får träffa varandra. Barnen får träffas lite mer avslappnat liksom mer än att det är i verksamheten så att säga. [...]så det har varit jätteuppskattat, det tycker föräldrarna är jättekul. Både för att dom får visa en del av sin egen kultur och dom får ju erfarenhet av både den svenska kulturen men också av så många andra kulturer. [B1]

Medan A1 upplever det så här.

[...]hade vi en sån här mångkulturell familjekväll, där tanken var att alla skulle ha med en liten sång, eller något litet musikstycke, eller man ville baka något, men det blev ganska laddat så det var väldigt få som vågade komma där. [A1]

A1 funderar på om de bjöd in föräldrarna med tillräckligt tydlig information och tänker att de kanske får vara ännu mer tydliga nästa gång så att alla vårdnadshavare förstår vad det handlar om. Samtliga förskolor berättar vidare att de arbetar väldigt nära föräldrarna för att skapa trygghet hos de nyanlända barnen. B2 betonar att det inte bara är barnen som kommer in i förskolan utan även deras vårdnadshavare. Enligt B1 behöver man som pedagog efterforska barns kultur i leken för att planera en trygg verksamhet som når ut till alla nyanlända. A2 beskriver att hon hade velat ha pedagoger i verksamheten med samma språk som deras nyanlända barn.

[...]varit bra för barnen att ha någon som kunde deras språk och för föräldrarna också, för det avspeglar ju sig, barn och föräldrar. Hur föräldrarna upplever situationen det avspeglar ju sig på barnen. [A2]

B1 lägger vikten i ett gott samarbete med hemmet redan från start, då det är där barnens största trygghet är. Även A1 beskriver att som förskollärare bör man vara öppen och visa på en Vi-känsla i samarbetet med hemmet för att på så sätt skapa trygghet hos nyanlända barn och deras familjer.

5.2.1. Analys

Samtliga förskolor har familjekvällar som förskola A kallar för mångkulturell familjekväll och som förskola B kallar för kulturkväll. Dessa familjekvällar har de för att familjerna ska få ta del av varandras kulturer. Barnen får möjlighet att leka med varandra under andra avslappnade former när även deras familjer är med, vilket leder till en

trygghet i förskolan hos de nyanlända barnen. Lahdenperä (2004a) diskuterar vikten av den *interkulturella miljön* och hur en kontakt mellan barnets vårdnadshavare och förskollärare bidrar till att barnets hemkultur vävs samman med barnets värld i skolan, vilket skapar trygghet för barnet. När pedagogerna bjuder in vårdnadshavare till förskolan och en kontakt skapas däremellan, så bidrar det till en förståelse för verksamheten hos vårdnadshavare i en *interkulturell miljö*.

B1 anser att leken är ett bra tillfälle för förskolläraren att efterforska kring barns kultur, då kan en trygg verksamhet skapas som når ut till alla nyanlända barn. Det är även betydelsefullt med en pedagog som kan de nyanlända barnens språk både för vårdnadshavare och barn anser A1. Lahdenperä (2004a) trycker på att det är viktigt för pedagogen att skapa en undervisning som utgår från barnet. För att lyckas med undervisningen krävs det att pedagogen lär känna barnet och tar reda på dess bakgrund, men även lär känna barnets vårdnadshavare. A1 och B1 beskriver även att samarbetet med vårdnadshavarna till de nyanlända barnen redan från start skapar en Vi-känsla mellan hem och verksamhet. Borgström (2004) lyfter hur betydelsefull *interkulturell kommunikation* är mellan dessa parter, för att de ska kunna ta del av varandras kulturer och för att kommunikationen ska ske mellan parterna och inte i en envägs kommunikation.

5.3. Kommunikativt redskap

Samtliga förskolor använder sig av teckenspråk och bilder i leken med nyanlända barn. De ser dessa redskap som en språkförstärkare i samspelet mellan alla individer i förskolan. Teckenspråk och bilder bidrar enligt förskola B till att alla barn kan ha en dialog med varandra, och vid språkmässiga olikheter så används bilder som ett redskap i leken.

Mm, mycket bilder, mycket konkret å mycket, vad ska jag säga, tydlighet, alltså tydlighet, man ser att här kan man göra detta och här finns detta och här är detta, så att det är tryggt och om jag går till det stället i rummet så finns där leksaken. [B2]

Även A2 betonar hur barnen lär sig mycket genom bilder och tecken, samt hur pedagogen ska vara närvarande och hjälpa barnen göra sig förstådda i leken. Enligt A1 så hör lek och trygghet ihop. I leken lär sig barnen mycket genom att imitera varandra. Om flera barn rullar en boll mellan varandra så behöver de inte ha samma språk för att skapa sig en förståelse kring att bollen ska rullas vidare, bollen blir en symbol för lek.

Men är man liksom med där så kan leken bygga ofantligt bra broar till andra kompisar utan att vi har samma verbala språk. [A1]

Förskola B arbetar mycket kring bilder med barnen, men även med föräldrarna för att skapa en tydlighet och trygghet mellan verksamheten och hemmet. De betonar vikten av att samtala, gestikulera och ha mycket bilder framme. Exempelvis när höstkläder ska tas med till förskolan så skickar de ut bilder på detta så att alla ska kunna skapa sig en förståelse för vad pedagogerna syftar på. Detta skapar en trygghet hos både föräldrar och barn, då ett barn är tryggt om föräldrar visar trygghet. B1 betonar att mycket av denna tryggheten hos föräldrarna skapas genom att verksamheten har personal som pratar deras hemspråk, eller när det finns tillgång till tolk som kan vara med och stötta. Även A2 beskriver svårigheten när den språkliga kommunikationen brister, men hur föräldrarna då är samarbetsvilliga och hjälper till att förklara och översätta den information som ska framföras.

[...]men det är ju dom här situationerna som uppstår dagligen, det kan hända något på dan och då blir det svårt, men ofta går det bra om man pekar och man försöker, ibland har man tur att det kommer någon annan förälder som kan hjälpa till. Det har jag varit med om flera gånger. [A2]

B1 ser till vikten av att använda även barn som språkliga resurser i leken på förskolan. De barn som gått lite längre på förskolan hjälper de nyanlända barnen och förskollärarna att tolka, det leder till att barn med olika språk leker med varandra.

[...]dom är väldigt duktiga på att förklara om, oavsett om det är på svenska eller om dom tar till sin arabiska då, alltså inne hos oss eh så försöker dom alltid göra sig förstådda, det är inte så att dom lämnar en lek för att dom inte liksom är på riktigt samma nivå eller förstår varandra helt hundra utan dom dom är envisa och försöker förklara och komma fram till någon gemensam lösning. [B1]

Att barnen hjälper varandra med språket är något förskollärarna tar tillvara på enligt A1. De lär sig gärna begrepp som de tillsammans med de nyanlända barnen kan använda i leken. Det leder till att det inte bara är svenska och engelska på förskolan, barnen känner också en trygghet och blir stolta över sitt ursprung. Även förskollärarna på förskola B lägger vikt i att ta till vara på de nyanlända barnens språk för att främja trygghet.

[...]och att vi visar nyfikenhet, till exempel om vi räknar [...] "Är det någon som kan det på nått annat språk?" "vad pratar ni för språk hemma?" "jaa, arabiska" "hur låter det då?". Eehh också kommer det ju då, att vi verkligen försöker lära oss det också. [A1]

B1 trycker även på att förskolläraren bör vara tydlig i det svenska språket för att barnen ska lära sig rätt begrepp. Något begrepp som förskollärare tar förgivet kan för de nyanlända barnen ge en helt annan betydelse. B1 beskriver därför att hela begreppet som barnen ska få en förståelse för ska beskrivs för att skapa en trygghet hos barnen i det svenska språket.

5.3.1. Analys

Samtliga förskollärare använder bilder och tecken som en metod för att inkludera nyanlända barn i leken. Enligt förskollärarna på förskola B bidrar denna metod till en dialog mellan alla barn där bilderna blir ett redskap i leken. Även A2 betonar att barnen skapar en förståelse genom bilder och tecken, samt att pedagogen har en bidragande roll kring denna förståelse genom att vara närvarande i leken. Även i dialog med vårdnadshavarna använder pedagogerna bilder och mycket gestikuleringar för att bidra till en förståelse kring verksamheten. Enligt Lorentz (2016) krävs det en kunskap kring den *interkulturella kommunikationen* i förskolan för att skapa en öppen dialog med individer från olika kulturer. Även Borgström (2004) lägger vikten vid att ta del av barnens hemkultur i undervisningen på förskolan för att vartenda barn ska ha samma värde i kommunikationen och leken.

A1 belyser hur leksaker kan användas som en symbol för lek. De nyanlända barnen kan skapa en förståelse kring att bollen rullas och att det är en lek, trots att de inte har samma verbala språk. B1 berättar att även barn som talar samma språk kan hjälpa varandra som språkliga resurser i förskolans lek, vilket gör att fler barn som talar olika språk kan vara med i samma lek. Barnen skapar då en förståelse för varandra. Lorentz (2016) lyfter att kommunikation och förståelse är en angelägen del i förskolan och i den kulturella mångfalden. Det bidrar till en förståelse kring varandras värderingar och upplevelser, samt en uppfattning kring ens olika bakgrunder och kulturer. Förskollärarna på förskola B betonar vikten i att främja trygghet hos de nyanlända barnen genom att ta vara på barnens språk. Detta sker genom att förskollärarna är tydliga med att benämna rätt begrepp kring olika ting. Ett begrepp som förskolläraren tar för givet kan ha en helt annan betydelse för det nyanlända barnet. Detta är något som Touraine (2003) beskriver då människor med olika kulturella bakgrunder kan uppfatta ett och samma dokument på helt olika sätt. Därav lyfter Touraine hur betydelsefull den *interkulturella kommunikationen* är.

5.4. Sammanfattande resultat

Utifrån de intervjuerna som genomförts och de intervjufrågorna som tagits fram där till, så har vi lyckats analysera fram ett resultat till våra frågeställningar. De metoder som förskollärarna på respektive förskola använder sig av för att inkludera nyanlända barn i leken, är främst att vara en närvarande pedagog som går med in i leken för att skapa trygghet. En annan metod är att de arbetar mycket efter mindre grupper där barnet får skapa trygghet. Förskollärarna observerar leken för att se barnets kultur och sedan ta till vara på det i verksamheten.

Lärmiljö skapas på förskolan tillsammans med barnen för att på så sätt kunna inkludera barnen, inte minst de nyanlända, och låta dem få känna trygghet i verksamheten och leken. I lärmiljön använder förskollärarna sig av bilder och tecken som en metod för att inkludera de nyanlända barnen. De är även noggranna med att benämna rätt begrepp för barnen för att de ska få en förståelse för hela sammanhanget kring tinget. För att skapa trygghet i barnens gruppkonstellationer så beskriver samtliga förskollärare att de har ett stort inflytande i hur dessa konstellationer skapas. Genom att förskollärarna ibland styr barnens gruppkonstellationer bidrar det till att barnen leker med andra som de annars inte leker med och blir på så sätt trygg med fler barn i gruppen. I förskolorna hjälper barnen varandra som språkliga resurser och tolkar åt varandra. På så sätt hjälper barnen varandra att skapa trygghet. Även vårdnadshavarna hjälper till att tolka åt varandra vilket bidrar till en Vi-känsla.

6. Diskussion

Under denna del kommer studiens resultat diskuteras med hjälp av tidigare forskning och styrdokument. Diskussionsdelen är indelad i en *resultatdiskussion* och *slutsats*. Studiens syfte är: *att studera hur förskollärarna på två mångkulturella förskolor använder sig av lek för att skapa trygghet för nyanlända barn i ett interkulturellt samhälle, där det verbala språket blir ett hinder*. Diskussionen förs med utgångspunkt i frågeställningarna: *Vad använder förskollärarna för metoder för att inkludera nyanlända barn i leken? Vilket inflytande har förskollärarna i barnens gruppkonstellationer och hur bidrar det till att skapa trygghet?*

6.1. Resultatdiskussion

De intervjuade förskollärarna är överens om att små barngrupper är lämpligt för att främja trygghet i barngruppen för nyanlända barn. Tullgren (2004) diskuterar i sin avhandling begreppen lek och lärande, samt pedagogens delaktighet i barns lekar och hur det hjälper till att bidra med lärandet i leken. A2 och B1 tar upp att när barnen börjar finna trygghet i leken kan sedan pedagogen sakta gå ur leken när barnet leker kvar. Enligt Tullgren (2004) så kan en närvarande pedagog i leken bidra till att en förståelse och ett lärande skapas hos barnen. Hon beskriver även att en närvarande pedagog kan ändra och anpassa innehållet i leken efter förskolans mångfald. Detta är även något UNICEF (Sverige) tar upp genom att beskriva barns rätt till lek och pedagogens ansvar till att varje barn blir delaktiga och trygga i leken. Även Knutsdotter Olofsson (2009) tar upp trygghet i leken och hur ett barn som inte finner trygghet i leken, leker vid sidan om. Här anser vi att de intervjuade förskollärarna ser det ur ett annat perspektiv, A1 anser att barns delaktighet ska ske frivilligt från barnens sida och berättar i sin tur att när barnen är trygga vill barnen själva vara delaktiga. Därefter kan de använda sig av gruppkonstellationer för att nyanlända barn ska bli trygga med flera barn enligt B2, då vågar barnen vidga sina vyer i leken. Skolverket (2016) anser att varje barn ska bli medvetet om och utveckla respekt för andras kulturer och på så sätt känna en trygghet i sin egen identitet. Det som vi tycker är angeläget att tänka på i de situationer då barnet står vid sidan om och observerar, är hur barnet känner inför att stå vid sidan om. Kan det tänkas att barnet står bredvid frivilligt eller står barnet vid sidan om för att vilja vara med?

Förskola B lägger vikten i att skapa lek- och lärmiljö med hjälp av barnens inflytande för att de nyanlända barnen ska finna trygghet i miljön, detta arbetar förskola B med ständigt under de första veckorna på varje termin. Det bidrar till att barnen känner en trygghet när de kommer till förskolan på dagen och vet var material finns. Om de nyanlända inte är närvarande vid planeringen av lek-och lärmiljön kan det tänkas att barnen inte finner sin plats i förskolan och missförstånd uppstår. Det kan kopplas till Lunneblad (2013) som beskriver att kommunikationen ofta brister mellan pedagoger och nyanlända familjer när pedagoger inte ser till de kulturella skillnaderna. I denna situation anser vi att det är angeläget att ta till vara på de nyanlända barnens kulturella skillnader när lek-och lärmiljöer skapas i förskolans verksamhet.

Samtliga förskollärare svarar i intervjuerna att de arbetar nära de nyanlända barnens familjer för att skapa trygghet genom barnens kulturer. Förskolorna använder sig av familjekvällar där alla får ta del av varandras kulturer, och detta ger även barnen en möjlighet att leka i andra former än vad de gör under den tiden de själva är på förskolan. Lunneblad (2006) tar upp metoder i sin avhandling som innebär att pedagogen använder sig av barnens hemkultur. Genom att använda sig av barnens hemkultur i förskolan innebär det en mindre risk för det nyanlända barnet att hamna i en identitetskonflikt. I dessa situationer när pedagogerna använder sig av familjekvällar kan det tänkas att en länk bildas mellan hem och förskola, och att barnet slipper leva i två olika världar. Barnet skapar därmed en trygghet mellan hem och förskola. B1 lägger vikten i att efterforska barns kultur i leken, detta för att kunna planera en verksamhet som når ut till alla nyanlända barn. Under familjekvällarna är det högst lämpligt att efterforska kring barns kultur då även deras vårdnadshavare visar upp sin kultur. Lunneblad (2013) betonar att pedagogerna ofta glömmer se till de kulturella skillnader som råder vilket leder till att kommunikationen ofta brister mellan nyanlända barns familjer och pedagogerna på förskolan. Vi tänker att genom ett nära samarbete med familjerna kring deras kulturer slipper dessa situationer uppstå vilket gör att en trygghet skapas hos alla berörda. Zetterqvist Nelson och Hagström (2016) lyfter att pedagoger ofta vill kompensera med den svenska kulturen för att det är något som vårdnadshavarna till de nyanlända barnen saknar kunskap kring. Enligt resultatet av intervjuerna läggs mest fokus på den mångkulturalitet som råder, vilket gör att den svenska kulturen kan tänkas hamna i bakgrunden. Genom att förskolläraren inkluderar alla barn i leken så kan det bidra till att samtliga barn, även de med svenska som modersmål, får en möjlighet att ta del av varandras kulturer.

Som ett kommunikativt redskap använder samtliga förskolor sig av bilder och tecken som en metod i leken för att främja trygghet, och det bidrar då till att samtliga barn kan ha en dialog med varandra. Detta stöds av Ellneby (2007) som anser att teckenspråk och rörelse är uttrycksformer som bör användas för att lättare nå fram till nyanlända barn. Hon betonar också att det bildas en länk mellan modersmålet och det svenska språket med hjälp av teckenspråk. Vi som skribenter ser bara möjligheter med dessa uttrycksformer då dessa kan bilda broar mellan barn och på så sätt kan barnen känna delaktighet i leken trots skilda modersmål och kulturer. Barnen kan på så sätt kommunicera med varandra genom andra uttrycksformer än det verbala, på så sätt

upplever barnen därmed en trygghet med varandra och kan vidga sina vyer i leken med alla barn i gruppen.

Enligt A1 kan leksaker fungera som en symbol för lek, ett exempel är när någon rullar en boll till en kamrat, då förstår kamraten ofta att bollen ska rullas tillbaka utan att de talar samma verbala språk. Ladberg (2003) betonar att det är enklare att läsa av kroppsspråk och en rörelse än att lära sig nya ord verbalt. Vi menar att i dessa situationer bidrar kroppsspråk och rörelser till en inkludering i leken. Tullgren (2004) lyfter att när barn befinner sig i leken ökar den sociala kompetensen och barnet kan därmed formulera sig på en högre nivå. Genom att förskollärarna har ett inflytande i barnens gruppkonstellationer kan det tänkas att barnen utvecklas ännu mera socialt när de leker i en större mångfald, än när de alltid leker i samma grupp. Enligt A1 hjälper barnen varandra med språket i leken, de lär varandra nya begrepp som de sedan använder i leken. Även förskollärarna nyttjar de nyanlända barnens begrepp så att de inte bara blir svenska och engelska. Barnen blir därmed stolta och trygga över sitt ursprung och deras begrepp används i verksamheten när de till exempel räknar. Slotte och Maury (2017) betonar vikten av att låta barnen få använda sitt modersmål i förskolan, detta bidrar till att barnets självkänsla växer. När pedagogerna tar tillvara på de nyanländas språk i verksamheten används ett språkinriktat förhållningssätt och barnen blir nyfikna på varandras språk, och experter på sitt modersmål. Vi menar att förskollärarna använder sig av ett interkulturellt förhållningssätt, där de nyanlända barnen finner trygghet i leken och där varje språk ses som en möjlighet snarare än ett hinder. När barnen blir nyfikna på varandras språk bidrar det till ett interkulturellt förhållningssätt hos barnen där olika språk ses som en tillgång.

6.2. Slutsats

Förskollärarna på de två förskolorna skapar trygghet i leken för de nyanlända barnen i ett interkulturellt samhälle, genom att de visar på metoder som används för att detta ska ske när det verbala språket blir ett hinder. Dessa metoder är bland annat tecken, bilder, rörelse, samarbete med vårdnadshavare och hemmet för att finna trygghet i dess kultur, och framförallt genom att vara en närvarande pedagog i leken.

För att skapa trygghet i barnens gruppkonstellationer beskriver samtliga förskollärare att de har ett stort inflytande i hur dessa konstellationer skapas. Genom att förskollärarna ibland styr barnens gruppkonstellationer bidrar det till att barnen leker med andra som de

annars inte leker med och blir på så sätt trygg med fler barn i gruppen, samt att de skapar en trygghet hos sig själva. Även vid gruppkonstellationer är det betydelsefullt med en närvarande förskollärare, vilket i sin tur leder till att en interkulturell miljö skapas för både barn och förskollärarna enligt de intervjuade.

I framtiden hade det varit intressant att undersöka skillnaden mellan homogent- och heterogent kulturella förskolor. Detta för att se på större skillnader i förskollärares arbetssätt och metoder för att skapa trygghet för nyanlända barn. Det kan tänkas att det skiljer på förskollärarnas kompetens kring interkulturalitet beroende på om förskolan ligger i ett heterogent- eller homogent kulturellt område, därav känner vi en nyfikenhet kring att undersöka detta.

7. Referenser

Back, Christina & Berterö, Carina (2015). ”Interpretativ fenomenologisk analys”. I Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.). *Handbok i kvalitativ analys*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: Liber.

Borgström, Maria (2004). “Lärarens interkulturella kompetens i undervisningen”. I Lahdenperä, Pirjo. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Denscombe, Martyn (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Ellneby, Ylva (2007). *Pedagoger mitt i mångfalden: att möta barn från andra kulturer i förskolan*. Stockholm: Sveriges utbildningsradio.

Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Knutsdotter Olofsson, Birgitta (2009). “Vad lär barn när de leker?”. I Jensen, Mikael & Harvard, Åsa. *Leka för att lära: Utveckling, kognition och kultur*. Lund: Studentlitteratur.

Ladberg, Gunilla (2003). *Barn med flera språk: Tvåspråkighet och flerspråkighet i familj, förskola, skola och samhälle*. 3., [rev.] uppl. Stockholm: Liber.

Lahdenperä, Pirjo (2004a). “Att utveckla skolan som interkulturell lärandemiljö”. I Lahdenperä, Pirjo. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Lahdenperä, Pirjo (2004b). ”Interkulturell pedagogik: vad, hur och varför?”. I Lahdenperä, Pirjo. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

- Lahdenperä, Pirjo (2016). "Nyanlända: Utmaning för interkulturellt ledarskap". I Lorentz, Hans & Bergstedt, Bosse. *Interkulturella perspektiv, Pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer*. 2:1., [rev.] uppl. Lund: studentlitteratur.
- Lahdenperä, Pirjo (2018). "Inledning". I Lahdenperä, Pirjo. *Den kulturella förskolan: mål och arbetssätt*. Stockholm: Liber.
- Lorentz, Hans (2016). "Interkulturell pedagogisk kompetens: Transformativ akademisk kunskap om integration i dagens skola. I Lorentz, Hans & Bergstedt, Bosse. *Interkulturella perspektiv, Pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer*. 2:1., [rev.] uppl. Lund: studentlitteratur.
- Lorentz, Hans & Bergstedt, Bosse (2016). "Interkulturella perspektiv, Från modern till postmodern pedagogik". I Lorentz, Hans & Bergstedt, Bosse. *Interkulturella perspektiv, Pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer*. 2:1., [rev.] uppl. Lund: studentlitteratur.
- Lunneblad, Johannes (2006). *Förskolan och mångfalden: en etnografisk studie på en förskola i ett multietniskt område*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Lunneblad, Johannes (2013). Tid till att bli svensk: En studie av mottagandet av nyanlända barn och familjer i den svenska förskolan. *Nordic early childhood education research journal*. Vol. 6. Nr 8: 1-14.
<https://journals.hioa.no/index.php/nbf/article/view/339/578> (Hämtad 2018-05-21).
- Löfdahl, Annica (2014). *Kamratkultur i förskolan: en lek på andras villkor*. Stockholm: Liber.
- Löfdahl, Annica, Hjalmarsson, Maria & Franzén, Karin (red.) (2014). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Stockholm: Liber.
- Skolverket (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2016*. Stockholm: Skolverket.

Slotte, Anna & Maury, Olivia (2017). "Stimulerande språkmöten som stöd för språkmedvetenhet". I Harju Luukkinen, Heidi & Kultti, Anne (red.). *Undervisning i flerspråkig förskola*. Gleerups Utbildning.

Svensk författningssamling (SFS 2010:800) (2010:800) *Skollagen*. Stockholm: Utbildningsdepartementet https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800 (Hämtad 2018-09-14).

Tang, Fengling (2010). "I Have F-rien-d Now": How Play Helped Two Minority Children Transition Into an English Nursery School. *Diaspora, Indigenous and Minority Education*,4: 118-130.
https://www.researchgate.net/publication/232947682_I_Have_F-rien-d_Now_How_Play_Helped_Two_Minority_Children_Transition_Into_an_English_Nursery_School (Hämtad 2018-05-21).

Tholander, Michael & Cekaite Asta (2015). "Konversationsanalys". I Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.). *Handbok i kvalitativ analys*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: Liber.

Touraine, Alain (2003). *Kan vi leva tillsammans?: jämlika och olika*. Göteborg: Daidalos.

Tullgren, Charlotte (2004). *Den välreglerade friheten, Att konstruera det lekande barnet*. Malmö högskola. <http://portal.research.lu.se/ws/files/4592639/1693282.pdf> (Hämtad 2018-09-14).

UNICEF Sverige. *FN:s konvention om barns rättigheter*.
<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full> (Hämtad 2018-09-20).

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1529480532631/God-forskningssed_VR_2017.pdf (Hämtad 2018-11-02).

Wångersjö, Maria (2017). *Nyanlända i förskolan: Barnets bästa mottagande*. Stockholm: Gothia Fortbildning.

Zetterqvist Nelson, Karin & Hagström, Mirjam (2016). *Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen - röster om hösten 2015 och en kunskapsöversikt*.

FORTE: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

<https://forte.se/app/uploads/2016/06/nyanlanda-barn-och-den-svenska-mottagningsstrukturen.pdf> (Hämtad 2018-09-13).

Bilaga I – Missivbrev

180907

Till pedagoger på förskolan: *****

Förfrågan om deltagande i studie om ”Förskollärares arbetssätt utifrån ett mångkulturellt perspektiv”.

Hej!

Vi är två förskollärarstudenter vid namn Sofie Hammerå och Anna Kördel som läser sista terminen på högskolan i Kristianstad. Nu är vi igång med vårt examensarbete och syftet med studien är att studera hur pedagogerna i förskolan använder sig av lek för att skapa trygghet för nyanlända barn i ett mångkulturellt samhälle. Därför är vi nyfikna på era erfarenheter och kunskaper kring detta aktuella ämne.

I denna studie kommer vi att samla in data genom intervjuer av verksamma förskollärare och barnskötare. Intervjuerna beräknas ta ca 30 minuter och kommer att spelas in via ljudupptagning under veckorna 39–40 och i samråd med er bokar vi tid för intervjuer när det passar er.

I denna studie utgår vi ifrån de forskningsetiska principerna vilket innebär att deltagandet är frivilligt och får avbrytas. De uppgifter som framkommer vid intervjuerna kommer att transkriberas så att deltagarna inte kan identifieras. När examensarbetet är godkänt kommer det att publiceras som en offentlig handling på diva, digitala vetenskapliga arkivet, där ni kan ta del av resultatet.

Vi ser fram emot ert deltagande och önskar svar om deltagande senast 180914. Vid frågor och funderingar kontakta gärna oss.

Tack på förhand!

Sofie Hammerå 07**_*****

*****@stud.hkr.se

Handledare

Ingmarie Bengtsson

*****@hkr.se

Anna Kördel 07**_*****

*****@stud.hkr.se

Jag har tagit del av ovanstående information och deltar gärna i studien.

Namnteckning: _____

Bilaga II – Intervjufrågor

1. Hur många år har du varit yrkesverksam inom förskolan och vilken utbildning har du?
2. Krävs det högre kompetens kring interkulturalitet idag? Beskriv!
3. Anser ni att ni får utbildning kring de verktyg som behövs i en mångkulturell barngrupp för att främja en interkulturell barngrupp?
4. Hur tänker ni kring interkulturalitet i samband med leken?
5. Vad anser du att man ska göra i förskolan för att skapa en trygghet för nyanlända?
6. På vilket sätt har du som pedagog ett inflytande i barnens gruppkonstellationer?
Spontana/planerade aktiviteter.
7. Hur ser dina erfarenheter ut kring nyanlända barns sätt att komma in i gemenskapen?
8. Ett mål som ingår i läroplanen för förskolan ”Förskolan ska sträva efter att varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer”, hur tänker ni kring detta?
9. Anser ni att lek och trygghet hör ihop? Berätta
10. Om du märker att ett nyanlönt barn alltid leker vid sidan om resterande kamrater, vad för du för att få med detta barn i leken hos de andra barnen?